

18 กันยายน 2568

เรียน ผู้จัดการ

สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

ที่ ธปท. ว. 6122/2568 เรื่อง นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับ
หลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านเครดิตจำนวน 4 ฉบับ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงิน ซึ่งประกอบด้วยประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวน 4 ฉบับ เพื่อสนับสนุนให้สถาบันการเงินสามารถทำและบริหารความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมสินเชื่อและธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงเพื่อลดภาระในการดำเนินการของสถาบันการเงิน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ 34/2568 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit) และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ 35/2568 เรื่อง การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจแฟกเตอร์อิง (Factoring) ปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อเพื่อการค้าและการทำธุรกรรมแฟกเตอร์อิงทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ที่มีการทำประกันภัยสินเชื่อทางการค้า (trade credit insurance) และมีสถาบันการเงินเป็นผู้รับประกันตามกรมธรรม์หรือเป็นผู้รับโอนสิทธิจากผู้รับประกันตามกรมธรรม์นั้น โดยให้สถาบันการเงินสามารถนับธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย หรือบริษัทประกันภัยที่มีหน่วยงานกำกับดูแลและได้รับการจัดอันดับเครดิตในระดับที่สามารถลงทุนได้ เป็นลูกหนี้ในการคำนวณอัตราส่วนการกำกับลูกหนี้รายใหญ่แทน ตามมูลค่าที่ได้รับประกัน เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการทำธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าและการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องของสถาบันการเงิน

2. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ 36/2568 เรื่อง การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม ปรับปรุงหลักเกณฑ์โดยขยายขอบเขตให้ธนาคารพาณิชย์ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย รับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศได้เพิ่มเติม ซึ่งลูกหนี้ดังกล่าวต้องเป็นลูกหนี้ตามสัญญาสินเชื่อที่มีธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศร่วมกับเจ้าหนี้อื่นเป็นเจ้าหนี้ร่วมกัน (syndicated loan) และมีการจัดชั้นเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์สามารถบริหารจัดการพอร์ตสินเชื่อและบริหารความเสี่ยงได้ดียิ่งขึ้น

3. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ 37/2568 เรื่อง การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมการถ่ายโอนหรือรับโอนความเสี่ยงด้านเครดิต (Risk Participation) ปรับปรุงหลักเกณฑ์โดยขยายขอบเขตการทำธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์ ด้วยการเพิ่มประเภทของสินทรัพย์อ้างอิงให้ครอบคลุมถึง

ธุรกรรมแฟ็กเตอร์และการค้าประกัน และเพิ่มประเภทของคู่สัญญาให้รวมถึงบริษัทประกันภัยในต่างประเทศ ที่มีหน่วยงานกำกับดูแลและได้รับการจัดอันดับเครดิตในระดับที่สามารถลงทุนได้ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ สามารถทำธุรกรรมและบริหารความเสี่ยงได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงปรับปรุงแนวทางการบันทึกบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีที่เปลี่ยนแปลงไป

ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงขอส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวน 4 ฉบับข้างต้น ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 142 ตอนพิเศษ 305 ง ลงวันที่ 16 กันยายน 2568 แล้ว และจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

เขมวันต์ ศรีสวัสดิ์

(นางสาวเขมวันต์ ศรีสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

ผู้ว่าการ แทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 4 ฉบับ

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5837, 0 2356 7365

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ CP-RPD@bot.or.th

เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit)

1. เหตุผลในการออกประกาศ

การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือแก่บุคคลหลายคนรวมกันในโครงการหนึ่งโครงการใด หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์เดียวกันมากเกินไป เป็นกรณีที่ทำให้เกิดการกระจุกตัวของความเสี่ยงของสถาบันการเงินอยู่กับลูกหนี้รายใดรายหนึ่งหรือโครงการหนึ่งโครงการใด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันการเงินได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ออกหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit) และได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาเป็นระยะ เพื่อให้สามารถรองรับรูปแบบการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินที่หลากหลายมากขึ้น ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าในการทำธุรกรรมทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงรองรับกับการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงินที่สอดคล้องกับแนวทางหรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับสากลขององค์กรกลางระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่ยังคงให้ความสำคัญกับการพิจารณาจากความเสี่ยงและผลตอบแทน รวมถึงการบริหารความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมดังกล่าวเป็นสำคัญ

การปรับปรุงประกาศในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่สอดคล้องกับรูปแบบการทำธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ และการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องของสถาบันการเงิน อันจะเป็นการสนับสนุนการค้าให้เป็นไปอย่างคล่องตัว และเป็นทางเลือกสำหรับแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับลูกค้าที่เป็นผู้ประกอบการ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) โดยขยายขอบเขตหลักเกณฑ์การนับลูกหนี้ธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าให้ครอบคลุมธุรกรรมการค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศที่มีการประกันภัยสินเชื่อทางการค้า (trade credit insurance) จากเดิมที่กำหนดหลักเกณฑ์ไว้เฉพาะกรณีธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าที่มีการประกันการส่งออก (export credit insurance) เท่านั้น โดยยังคงหลักการเดิมในการกำกับดูแลที่พิจารณาจากความเสี่ยงและผลตอบแทนเป็นสำคัญ

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 50 และมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit) ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ประกาศที่ยกเลิก

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 22/2555 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับ
ลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit) ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2555

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
ทุกแห่ง

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

“เงินกองทุน” หมายความว่า เงินกองทุนทั้งสิ้นตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
ว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนและหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์
ที่จดทะเบียนในประเทศ สำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ สำหรับบริษัทเงินทุน หรือสำหรับ
บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ แล้วแต่กรณี

“ก่อการระผูกพัน” หมายความว่า การระผูกพันที่ระบุตามประกาศธนาคารแห่ง
ประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์ หรือสำหรับ
บริษัทเงินทุน แล้วแต่กรณี

“ตัวเงินที่มีคุณภาพ” หมายความว่า ตัวเงินที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) ได้รับการรับรองหรือรับอวัลโดยสถาบันการเงินอื่นในประเทศ หรือสถาบัน
การเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นในประเทศ

(2) ได้รับการรับรองหรือรับอวัลโดยสถาบันการเงินในต่างประเทศที่มีหน่วยงาน
กำกับดูแล หรือสถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นในต่างประเทศ โดยสถาบันการเงิน
ดังกล่าวต้องได้รับการจัดอันดับเครดิต (rating) เป็นระดับที่สามารถลงทุนได้ (investment grade)
โดยสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก (External Credit Assessment Institutions: ECAIs) ที่ธนาคาร
แห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณ
สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) ทั้งนี้ สำหรับ
สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นในต่างประเทศที่ไม่มีการจัดอันดับเครดิตโดยสถาบัน
จัดอันดับเครดิตภายนอก อนุโลมให้ใช้อันดับเครดิตของประเทศที่จดทะเบียนจัดตั้งแทนได้

(3) ได้รับการรับรองหรือรับอวัลโดยธนาคารเพื่อการพัฒนาแบบพหุภาคี
(Multilateral Development Banks: MDBs) ที่มีน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 ตามประกาศธนาคาร

แห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA)

(4) ออกโดยบริษัททั้งในและต่างประเทศที่ได้รับการจัดอันดับเครดิตในระดับ AA หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือได้รับการจัดอันดับเครดิตในระดับ AA หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือได้รับการรับรองหรือรับรองโดยบริษัทอื่นทั้งในและต่างประเทศที่ได้รับการจัดอันดับเครดิตในระดับ AA หรือเทียบเท่าขึ้นไป โดยสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอกที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA)

“หุ้น” หมายความว่า หุ้นสามัญ และหุ้นบุริมสิทธิ

5.2 หลักการ

การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือแก่บุคคลหลายคนรวมกันในโครงการหนึ่งโครงการใด หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันมากจนเกินควร ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการกระจุกตัว ส่งผลให้สถาบันการเงินได้รับความเสียหายหากคู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ สถาบันการเงินจึงสามารถให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือแก่บุคคลหลายคนรวมกันในโครงการหนึ่งโครงการใด หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันได้ ภายใต้อัตราส่วนการทำธุรกรรมและหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่กำหนด ซึ่งเน้นการพิจารณาจากความเสี่ยงและผลตอบแทนเป็นสำคัญ โดยในการพิจารณาจัดกลุ่มลูกหนี้ใด ๆ รวมกันเป็นลูกหนี้ในโครงการหนึ่งโครงการใด หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันต้องพิจารณาความเชื่อมโยงจนเสมือนเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการให้สินเชื่อแก่บุคคลเดียวกัน (single risk)

5.3 หลักเกณฑ์

5.3.1 การคำนวณอัตราส่วนการกำกับลูกหนี้รายใหญ่

(1) จำนวนเงินที่สถาบันการเงิน ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือแก่บุคคลหลายคนรวมกันในโครงการหนึ่งโครงการใด หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุน

(2) จำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือแก่บุคคลหลายคนรวมกันในโครงการหนึ่งโครงการใด หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกิน

ร้อยละ 11 ของเงินกองทุน โดยอัตราส่วนการทำธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยแก่ลูกค้า แต่ละรายต้องไม่เกินที่กำหนดตามเอกสารแนบ 1 ด้วย

ทั้งนี้ ในการพิจารณาจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหลายคนรวมกันในโครงการหนึ่งโครงการใด หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน ให้สถาบันการเงินพิจารณาความเชื่อมโยงจนเสมือนเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการให้สินเชื่อแก่บุคคลเดียวกัน (single risk) ตามแนวทางที่กำหนดในเอกสารแนบ 2 และเอกสารแนบ 3

5.3.2 วิธีคำนวณการก่อภาระผูกพัน

ให้สถาบันการเงินคำนวณมูลค่าของภาระผูกพันที่ใช้ในการคำนวณอัตราส่วนตามข้อ 5.3.1 โดยนำจำนวนเงินตามสัญญาภาระผูกพัน (notional amount) ไปคูณด้วยค่าแปลงสภาพ (credit conversion factor) ตามสัญญาภาระผูกพันแต่ละประเภทที่กำหนดไว้ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์ หรือสำหรับบริษัทเงินทุน แล้วแต่กรณี

5.3.3 ข้อยกเว้นในการคำนวณอัตราส่วนการกำกับลูกหนี้รายใหญ่

การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อตามข้อ 5.3.1 ไม่รวมถึงธุรกรรมดังต่อไปนี้

(1) การให้กู้ยืมระหว่างสถาบันการเงินที่เข้าลักษณะดังต่อไปนี้

(1.1) การให้กู้ยืมประเภทชำระคืนเมื่อทวงถาม (call loan) หรือให้กู้ยืมเงินประเภทกำหนดชำระคืนไม่เกินหนึ่งวัน (overnight loan) แก่ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

(1.2) การให้กู้ยืมเงินประเภทมีระยะเวลา (term loan) ไม่เกิน 12 เดือน เฉพาะสกุลเงินบาท แก่ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

(2) การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ ที่มีความเสี่ยงน้อยที่เข้าลักษณะดังต่อไปนี้

(2.1) การให้สินเชื่อ ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่กระทรวงการคลัง หรือส่วนราชการอื่นใด หรือสถาบันคุ้มครองเงินฝาก หรือการลงทุนในหลักทรัพย์ที่ออกโดยกระทรวงการคลัง

(2.2) การก่อภาระผูกพัน หรือการทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ โดยมีเงินฝากที่สถาบันการเงินนั้น หลักทรัพย์รัฐบาลไทย หลักทรัพย์ธนาคารแห่งประเทศไทย หลักทรัพย์กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน หรือหลักทรัพย์สถาบันคุ้มครองเงินฝาก

หลักทรัพย์ที่ออกโดยกระทรวงการคลัง หรือรัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น หรือหลักทรัพย์ที่ค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยโดยกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงิน หรือสถาบันคุ้มครองเงินฝาก เป็นประกัน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เกินจำนวนเงินฝากที่เป็นประกันหรือราคาหลักทรัพย์ที่ตราไว้

(2.3) การให้สินเชื่อโดยมีหลักทรัพย์รัฐบาลต่างประเทศหรือธนาคารกลางต่างประเทศ ที่มีน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์หรือสำหรับบริษัทเงินทุนแล้วแต่กรณี ค้ำประกันเต็มจำนวน หรือลงทุนในหลักทรัพย์ดังกล่าว

(2.4) การให้สินเชื่อ ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อที่มีตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินของสถาบันการเงินนั้น หรือเงินสดเป็นหลักประกัน

(2.5) ภาระผูกพันตามสัญญารับประกันการจำหน่ายตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยรัฐบาลไทย กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงิน สถาบันคุ้มครองเงินฝาก หรือรัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น แบบรับประกันทั้งจำนวน (firm underwrite)

(3) ภาระผูกพันจากธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายและเทียบเคียงได้กับการออกเลตเตอร์ออฟเครดิต (letter of credit: L/C) เพื่อการค้า เช่น การออก Bank Payment Obligation (BPO)

5.3.4 ข้อยกเว้นในการคำนวณอัตราส่วนการกำกับลูกหนี้รายใหญ่สำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อตามข้อ 5.3.1 โดยสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ไม่รวมถึงธุรกรรมดังต่อไปนี้

(1) การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ ที่เป็นเงินตราต่างประเทศแก่บุคคลที่มีภูมิลำเนาในประเทศไทยโดยสำนักงานใหญ่หรือสาขาอื่นที่อยู่ในต่างประเทศของสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

(2) การลงทุน ก่อภาระผูกพัน แก่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทยโดยสำนักงานใหญ่หรือสาขาอื่นที่อยู่ในต่างประเทศของสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ เนื่องจากการทำธุรกรรมดังต่อไปนี้

(2.1) การรับประกันการจำหน่ายหุ้นแบบรับประกันทั้งจำนวน (firm underwrite) ในตลาดแรกและตลาดรอง

(2.2) การยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (securities borrowing and lending) ในกรณีที่ลูกค้าค้ำหลักทรัพย์ก่อนกำหนด

(3) กรณีข้อ 5.3.4 (2) สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศจะได้รับยกเว้นการคำนวณอัตราส่วนการกำกับลูกหนี้รายใหญ่เมื่อเข้าเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้

(3.1) สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในประเทศไทยต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียที่จะกระทบกับฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน เช่น ไม่มีส่วนในค่าธรรมเนียมและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น และไม่ได้รับผลกระทบในกรณีที่มีการขาดทุนเกิดขึ้น จากการถือหรือมีหุ้นดังกล่าว

(3.2) การบันทึกบัญชีธุรกรรมดังกล่าวต้องแยกบัญชีชัดเจน และความเสี่ยงจากการถือหรือมีหุ้นดังกล่าวจะไม่ถูกถ่ายโอนมายังสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในประเทศไทย

(4) การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อของสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ แก่ลูกค้าที่เป็นบริษัทเงินทุน ธนาคารพาณิชย์ ทั้งในและต่างประเทศ สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นทั้งในและต่างประเทศ หรือธนาคารเพื่อการพัฒนาแบบพหุภาคี (MDBs) ที่มีน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) โดยมีเงื่อนไขว่าลูกค้าดังกล่าวแต่ละรายต้องมีวงเงินไม่เกินร้อยละ 60 ของเงินกองทุน และเมื่อนับรวมกับวงเงินของคู่ค้ารายอื่นที่มีวงเงินเกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุนทุกรายแล้ว ต้องมีวงเงินรวมกันทั้งสิ้นไม่เกิน 2.5 เท่าของเงินกองทุนด้วย โดยสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับธุรกรรมของคู่ค้ารายที่เกินอัตราส่วนดังกล่าวให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบตามแบบรายงานในเอกสารแนบ 4 ทุกสิ้นเดือนที่มีรายการนั้น

5.3.5 แนวทางในการพิจารณาผ่อนผันการกำกับลูกหนี้รายใหญ่

ธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาผ่อนผันการกำกับลูกหนี้รายใหญ่ที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะกลุ่มธุรกิจเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดเป็นรายกรณี ทั้งนี้ ตามแนวทางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

5.3.6 หลักเกณฑ์การนับลูกหนี้ตัวเงิน

(1) กรณีเป็นตัวเงินที่มีคุณภาพที่ได้รับการรับรองหรือรับอาวัลโดยสถาบันการเงินอื่นทั้งในและต่างประเทศ สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นทั้งในและต่างประเทศ หรือธนาคารเพื่อการพัฒนาแบบพหุภาคี (MDBs) ให้นับผู้รับรองหรือผู้รับอาวัลเป็นลูกหนี้

(2) กรณีเป็นตั๋วเงินที่มีคุณภาพที่ออกหรือได้รับการรับรองหรือรับอาวัลโดยบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับเครดิตในระดับ AA หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือตั๋วเงินที่ได้รับการจัดอันดับเครดิตในระดับ AA หรือเทียบเท่าขึ้นไป ให้นับผู้สั่งจ่ายหรือผู้ออกตั๋วเงิน หรือผู้รับรอง หรือผู้รับอาวัล เป็นลูกหนี้

(3) กรณีเป็นตั๋วเงินที่ไม่มีคุณภาพ ให้นับผู้ทรงซึ่งขายตั๋วเงินและบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามตั๋วเงินที่ไม่มีคุณภาพทุกทอดเป็นลูกหนี้

5.3.7 หลักเกณฑ์การนับลูกหนี้ธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (trade finance) โดยการรับซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิต

(1) ธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าที่ถือปฏิบัติตามแนวทางหรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับสากลขององค์กรกลางระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ให้นับบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าในลำดับแรกเป็นลูกหนี้

ทั้งนี้ กรณีเอกสารไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิต (discrepant document) หรือยังไม่สามารถระบุได้ว่าสอดคล้องกับเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิต ให้นับผู้ขายเอกสารตามเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิตและบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับธุรกรรมการรับซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิตทุกทอดเป็นลูกหนี้

(2) ธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าที่ไม่ได้ถือปฏิบัติตามแนวทางหรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับสากลขององค์กรกลางระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ให้ถือปฏิบัติตามหลักการการนับลูกหนี้ตั๋วเงินตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5.3.6

5.3.8 หลักเกณฑ์การนับลูกหนี้ธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าที่มีการประกันภัยสินเชื่อทางการค้า (trade credit insurance) ที่สถาบันการเงินเป็นผู้รับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์

(1) การให้สินเชื่อเพื่อการค้าที่มีการทำประกันภัยสินเชื่อทางการค้าที่สถาบันการเงินเป็นผู้รับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์หรือเป็นผู้รับโอนสิทธิจากผู้รับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ ให้สถาบันการเงินนับธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยหรือบริษัทประกันภัยที่ให้บริการประกันภัยสินเชื่อทางการค้าเป็นลูกหนี้ในการคำนวณอัตราส่วนการกำกับลูกหนี้รายใหญ่ตามข้อ 5.3.1 ตามมูลค่าที่ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยหรือบริษัทประกันภัยรับประกัน ทั้งนี้ การทำประกันภัยสินเชื่อทางการค้าดังกล่าวต้องมีการโอนความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างแท้จริง และบริษัทประกันภัยดังกล่าวต้องมีหน่วยงานกำกับดูแล และได้รับการจัดอันดับเครดิตเป็นระดับที่สามารถลงทุนได้โดยสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอกที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA)

(2) ในกรณีที่ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยหรือบริษัทประกันภัยที่ให้บริการ**ประกันภัยสินเชื่อทางการค้า**ไปทำประกันภัยต่อ (reinsurance) สถาบันการเงินสามารถนับบริษัทประกันภัยต่อ (reinsurer) เป็นลูกหนี้ในการคำนวณอัตราส่วนการกำกับลูกหนี้รายใหญ่ตามข้อ 5.3.1 หากเข้าเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้

(2.1) มีเอกสารแสดงการโอนสิทธิการรับเงินจากบริษัทประกันภัยต่อมาที่สถาบันการเงินโดยตรง

(2.2) มีการโอนความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างแท้จริง

(2.3) บริษัทประกันภัยต่อดังกล่าวมีหน่วยงานกำกับดูแล และได้รับการจัดอันดับเครดิตเป็นระดับที่สามารถลงทุนได้โดยสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอกที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA)

5.3.9 หลักเกณฑ์การนับลูกหนี้ที่มีการรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต (ที่ไม่เข้าข่ายธุรกรรม credit derivatives)

(1) การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อที่มีสถาบันการเงินอื่นทั้งในและต่างประเทศที่มีหน่วยงานกำกับดูแล สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นทั้งในและต่างประเทศ หรือธนาคารเพื่อการพัฒนาแบบพหุภาคี (MDBs) ที่มีน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) เป็นผู้รับประกันความเสี่ยง ให้นับสถาบันการเงินที่เป็นผู้รับประกันความเสี่ยงนั้นเป็นลูกหนี้ในการคำนวณอัตราส่วนการกำกับลูกหนี้รายใหญ่ตามข้อ 5.3.1

ทั้งนี้ สถาบันการเงินในต่างประเทศ และสถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นในต่างประเทศต้องได้รับการจัดอันดับเครดิตเป็นระดับที่สามารถลงทุนได้โดยสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอกที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) ทั้งนี้ สำหรับสถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นในต่างประเทศที่ไม่มีการจัดอันดับเครดิตโดยสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก อนุโลมให้ใช้อันดับเครดิตของประเทศที่จดทะเบียนจัดตั้งแทนได้

(2) การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อที่ได้รับการค้ำประกันจากบริษัทอื่นนอกเหนือจากข้อ 5.3.9 (1) ให้ยังคงนับลูกหนี้รายนั้น

เป็นลูกหนี้ในการคำนวณอัตราส่วนการกำกับลูกหนี้รายใหญ่ตามข้อ 5.3.1 โดยไม่นับบริษัทผู้ค้ำประกัน เป็นลูกหนี้ในการคำนวณอัตราส่วนดังกล่าว

5.3.10 หลักเกณฑ์การนับการลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือให้สินเชื่อเพื่อซื้อ ตราสารตามสัญญารับประกันการจำหน่ายตราสารแสดงสิทธิในหนี้แบบรับประกันทั้งจำนวน (firm underwrite)

(1) ภาระผูกพันตามสัญญารับประกันการจำหน่ายตราสารแสดงสิทธิในหนี้แบบรับประกันทั้งจำนวน (firm underwrite) ได้แก่ ภาระผูกพันตามสัญญารับประกันการจำหน่าย ตราสาร ดังต่อไปนี้

(1.1) หุ้นกู้ หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกเพื่อระดมทุนจาก ประชาชนหรือบุคคลใด ที่ได้รับการจัดอันดับเครดิตในระดับ AA หรือเทียบเท่าขึ้นไป โดยสถาบันจัด อันดับเครดิตภายนอกที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA)

(1.2) หุ้นกู้ หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยสถาบันการเงิน

(2) ภาระผูกพันตามสัญญารับประกันการจำหน่ายตราสารแสดงสิทธิในหนี้ตามข้อ 5.3.10 (1) เมื่อนับรวมกับจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือ ทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อตามข้อ 5.3.1 ต้องมีมูลค่าไม่เกินร้อยละ 50 ของเงินกองทุน โดยให้นับแต่วันที่สถาบันการเงินทำสัญญารับประกันการจัดจำหน่ายจนถึงวันปิดการเสนอขาย และ ในกรณีที่สถาบันการเงินไม่สามารถจำหน่ายและจำเป็นต้องลงทุนหรือให้สินเชื่อเพื่อซื้อตราสารดังกล่าว ให้จำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้ สินเชื่อตามข้อ 5.3.1 ได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของเงินกองทุน เป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน นับแต่วันปิด การเสนอขายตราสารนั้น

5.3.11 หลักเกณฑ์การนับลูกหนี้ธุรกรรมอื่น

(1) ธุรกรรมให้เข้าซื้อ ธุรกรรมการให้เข้าแบบลีสซิง ธุรกิจแพ็คเกจจิ้ง ธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชน ธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ และการขายชอร์ต ธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (securitisation) และธุรกรรม collateralized debt obligation ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตและการกำกับดูแล การทำธุรกรรมในแต่ละเรื่อง

(2) ชุกรรรมอนุพนธ์ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์และสำหรับบริษัทเงินทุน และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตและการกำกับดูแลการทำชุกรรรมอนุพนธ์นั้น ๆ

5.3.12 หลักเกณฑ์การกำกับดูแลตามประกาศฉบับนี้ ไม่รวมถึงการให้สินเชื่อลงทุน ก่อการะผูกพัน หรือทำชุกรรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ได้รับการอนุญาตให้จัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ กลุ่มธุรกิจทางการเงินดังกล่าวต้องปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับแบบรวมกลุ่ม

6. บทเฉพาะกาล

ในกรณีที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้แล้วส่งผลให้อัตราส่วนการกำกับลูกหนี้รายใหญ่จากเดิมที่เป็นไปตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 22/2555 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit) ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2555 เกินกว่าอัตราส่วนที่กำหนดในข้อ 5.3.1 ของประกาศฉบับนี้ สถาบันการเงินจะให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อการะผูกพัน หรือทำชุกรรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อเพิ่มเติมแก่บุคคลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวอีกไม่ได้ และต้องดำเนินการเพื่อให้การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อการะผูกพัน หรือทำชุกรรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อดังกล่าวเป็นไปตามประกาศฉบับนี้โดยเร็ว ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

7. วันเริ่ม:ันบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 3 กันยายน 2568

(นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5837, 0 2283 6955

การคำนวณอัตราส่วนการกำกับลูกหนี้รายใหญ่ของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย

(1) การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่ประชาชนรายย่อยแต่ละรายต้องไม่เกินร้อยละ 1 ของเงินกองทุน

(2) การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) แต่ละรายต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินกองทุน

(3) การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน หรือสถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นในการทำธุรกรรมเพื่อการบริหารสินทรัพย์/หนี้สิน และเพื่อป้องกันความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยเอง แต่ละรายต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินกองทุน หักด้วยจำนวนเงินตามสัญญาการทำธุรกรรม credit derivatives ที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยซื้อประกันความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิงจากธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นนั้น โดยไม่ได้รับเงินสดเป็นประกันการรับประกันความเสี่ยงดังกล่าว

(4) การให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่คู่สัญญาอื่นที่ไม่ใช่ประชาชนรายย่อย SMEs ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน หรือ สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นในการทำธุรกรรมเพื่อการบริหารสินทรัพย์/หนี้สิน และเพื่อป้องกันความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยเอง หรือเป็นการทำธุรกรรมที่สืบเนื่องจากการให้บริการแก่ SMEs เช่น การซื้อลดตั๋วเงิน การรับซื้อลูกหนี้ (factoring) แต่ละรายต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินกองทุน หักด้วยจำนวนเงินตามสัญญาการทำธุรกรรม credit derivatives ที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยซื้อประกันความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิงจากคู่สัญญานั้น โดยไม่ได้รับเงินสดเป็นประกันการรับประกันความเสี่ยงดังกล่าว

แนวทางในการพิสูจน์ผู้ที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่

เนื่องจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในระบบสถาบันการเงินไทยพบว่า มีลูกหนี้หลายบริษัทที่มีกรรมการที่มีอำนาจลงนามเป็นบุคคลเดียวกัน ซึ่งโดยหลักการการพิจารณาผู้ที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (มาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551) สถาบันการเงินต้องจัดบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทในกลุ่มเดียวกัน และจำกัดการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อของทุกบริษัทรวมกันไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุนของสถาบันการเงินนั้น อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงบริษัทที่มีกรรมการที่มีอำนาจลงนามเป็นบุคคลเดียวกันนั้น อาจไม่ได้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเลยทั้งในด้านความเป็นเจ้าของและความเสี่ยง ซึ่งหากจะต้องถูกจัดกลุ่มให้เสมือนเป็นลูกหนี้รายเดียวกันแล้ว ก็คงจะไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งไม่ให้อำนาจการตัดสินใจของสถาบันการเงินมีความเสี่ยงสูงเกินไป กระทั่งตัวที่ลูกหนี้รายหนึ่งรายใดมากเกินไปจนเกินควร ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงอนุญาตให้สถาบันการเงินใช้ดุลยพินิจในเรื่องนี้ได้ หากพิจารณาความเป็นเจ้าของ หรือการมีอำนาจควบคุมกิจการของกรรมการในบริษัทเหล่านั้นว่าไม่มีความเชื่อมโยงของบริษัทเสมือนเป็นบุคคลเดียวกัน (single risk) ก็ไม่ต้องจัดบริษัทดังกล่าวเป็นลูกหนี้กลุ่มเดียวกัน

หลักสำคัญในการพิสูจน์ความเกี่ยวข้องของลูกหนี้ข้างต้น ขอให้สถาบันการเงินพึงตระหนักถึงความเสี่ยงของการให้สินเชื่อว่า ในที่สุดแล้วผู้รับความเสี่ยงเป็นบุคคลใด และบริษัทที่เข้าข่ายมีความเกี่ยวข้องกันเหล่านั้นมีข้อบ่งชี้ความเชื่อมโยงจนเสมือนเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการให้สินเชื่อแก่บุคคลเดียวกันในลักษณะ single risk หรือไม่ ในเบื้องต้นขอให้สถาบันการเงินพิจารณาข้อบ่งชี้ตามแนวทางในการพิสูจน์ผู้ที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ทุกข้อทั้ง 4 ประการประกอบกัน กล่าวคือ

1. ผู้รับสินเชื่อที่แท้จริงเป็นใคร (true borrower)

พิจารณาความเสี่ยงของการให้สินเชื่อว่า ในที่สุดแล้วสถาบันการเงินมีความเสี่ยงที่อาจเกิดความเสียหายจากการให้สินเชื่อที่แท้จริงแก่บุคคลใด เช่น สถาบันการเงินมีเจตนาจะให้สินเชื่อแก่บริษัทหรือแก่บุคคลที่เป็นกรรมการ รวมถึงการพิจารณาว่าบุคคลที่เป็นกรรมการนั้นยอมเป็นผู้ค้ำประกันบริษัทหรือมีการนำเงินที่กู้ยืมไปใช้ในกิจการอื่นที่กรรมการนั้นเกี่ยวข้องด้วยหรือไม่ หากปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าวก็อาจถือได้ว่าผู้รับสินเชื่อที่แท้จริงคือ กรรมการผู้นั้นและบริษัทต่าง ๆ ที่ตนเป็นกรรมการอยู่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง (nominee) ของกรรมการผู้นั้น

2. ผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกันหรือไม่ (connectivity)

พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทที่มีกรรมการที่มีอำนาจลงนามเป็นบุคคลเดียวกันว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องในลักษณะหนึ่งลักษณะใดที่อาจมีความเชื่อมโยงต่อกันหรือไม่ เช่น เป็นบริษัทที่มีเจ้าของหรือมีบุคคลที่มีอำนาจควบคุมกิจการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกัน หรือเป็นบริษัทในเครือเดียวกันหรือไม่

3. ความเกี่ยวข้องในด้านบุคคลผู้จัดตั้ง สถานที่ตั้งของบริษัท และหลักประกัน (circumstantial evidence)

พิจารณาข้อเท็จจริงของการจัดตั้งบริษัทและหลักประกันของลูกค้านี้ ว่ามีข้อบ่งชี้ใดที่อาจระบุได้ว่าบริษัทเหล่านั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เช่น ที่ตั้งของบริษัทอยู่ในบริเวณเดียวกันหรือจัดตั้งในที่ดินที่มีเจ้าของเป็นบุคคลเดียวกัน หรือข้อเท็จจริงปรากฏว่าบริษัทเหล่านั้นจัดตั้งโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเดียวกัน หรือมีหลักประกันร่วมกันหรือเกี่ยวข้องกัน

4. บริษัทมีการประกอบธุรกิจที่แท้จริงหรือไม่ (fraud)

พิจารณาวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทว่าเป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อหลีกเลี่ยงการทำธุรกรรมตามกฎหมาย หรือเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจในลักษณะหนึ่งลักษณะใด เช่น การจัดตั้งบริษัทในรูปแบบของ paper company

กรณีตัวอย่าง เช่น หากสถาบันการเงินให้สินเชื่อแก่บริษัท ก บริษัท ข และบริษัท ค อยู่ก่อนแล้ว แต่ต่อมาบริษัททั้ง 3 แห่งได้แต่งตั้งบุคคลคนเดียวกันมาเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามในบริษัทของตนโดยบังเอิญ ซึ่งการพิจารณา single risk ต้องดูเจตนาว่าสถาบันการเงินประสงค์จะให้สินเชื่อกับกรรมการผู้นั้นหรือบริษัททั้ง 3 แห่ง โดยสถาบันการเงินอาจพิจารณาได้ว่าบริษัททั้ง 3 แห่งไม่ได้ถือเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับกรรมการผู้นั้นในลักษณะของ nominee หากปรากฏข้อเท็จจริงทุกข้อต่อไปนี้

- (1) มีการให้สินเชื่อแก่บริษัททั้ง 3 แห่งอยู่ก่อนที่จะมีการแต่งตั้งบุคคลนั้นเป็นกรรมการ
- (2) กรรมการผู้นั้นก็ไม่ได้มีส่วนเป็นเจ้าของกิจการในบริษัททั้ง 3 แห่ง
- (3) ที่ตั้งของบริษัททั้ง 3 แห่ง และที่ตั้งหลักประกันไม่ได้บ่งชี้ว่าเป็นบริษัทในกลุ่มเดียวกันหรือจัดตั้งขึ้นโดยบุคคลคนเดียวกัน และ
- (4) บริษัททั้ง 3 แห่งไม่ใช่บริษัทในรูปแบบของ paper company แต่มีการประกอบธุรกิจจริง

ในทางตรงกันข้าม หากปรากฏว่า กรรมการผู้มีอำนาจลงนามในบริษัท จ บริษัท ฉ และบริษัท ช มีส่วนเป็นผู้จัดตั้งบริษัททั้ง 3 แห่ง ซึ่งแม้บริษัท จ กับบริษัท ฉ มีการประกอบธุรกิจที่แท้จริง แต่หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า การตั้งบริษัท ช ขึ้นมาเพื่อให้เป็นเพียง paper company โดยมีสถานที่ตั้งก็อยู่ที่เดียวกับบริษัท จ กับบริษัท ฉ และการให้สินเชื่อแก่กลุ่มบริษัททั้ง 3 แห่งเป็นเพียงความต้องการขยายการให้สินเชื่อให้เกินอัตราส่วนการกำกับลูกค้ารายใหญ่ จึงมีการตั้งบริษัท ช ขึ้นมา เช่นนั้นก็ถือได้ว่าเป็นการให้สินเชื่อแก่กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม โดยมีบริษัททั้ง 3 แห่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับกรรมการผู้นั้นในลักษณะของ nominee

ทั้งนี้ คณะกรรมการสินเชื่อของสถาบันการเงินจะต้องนำเสนอผลการพิสูจน์ผู้ที่เกี่ยวข้องตามข้อบ่งชี้ข้างต้นต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง หรือคณะกรรมการชุดอื่นที่ได้รับมอบหมายจาก

คณะกรรมการสถาบันการเงินที่ไม่ใช่คณะกรรมการสินเชื่อของสถาบันการเงินที่รับผิดชอบในเรื่องการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงินนั้น เพื่อให้ความเห็นชอบทุกกรณี และสถาบันการเงินต้องเก็บหลักฐานการวิเคราะห์และพิจารณาตามแนวทางที่กำหนดข้างต้น รวมถึงเหตุผลและหลักฐานอันสมควรในการไม่จัดกลุ่มลูกหนี้ โดยจัดเก็บเอกสารไว้ที่สถาบันการเงินเพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้ อย่างไรก็ตาม หากปรากฏมีข้อบ่งชี้อย่างอื่นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มลูกหนี้เสมือนเป็นบุคคลเดียวกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจพิจารณาสั่งการให้สถาบันการเงินนับรวมลูกหนี้เหล่านี้เสมือนเป็นลูกหนี้รายเดียวกันได้

**แนวทางการพิจารณาจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มี
ลักษณะคล้ายสินเชื่อแก่บุคคลหลายคนรวมกันในโครงการหนึ่งโครงการใด
หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน**

การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหลายคนรวมกันในโครงการหนึ่งโครงการใด หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน ทำให้เกิดการกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิตอันเนื่องมาจากแหล่งเงินได้ที่ลูกหนี้แต่ละรายจะนำมาชำระหนี้ให้แก่สถาบันการเงินมาจากโครงการหรือกิจกรรมเดียวกัน ซึ่งหากเกิดความเสียหายขึ้นกับโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวอาจทำให้สถาบันการเงินไม่ได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้นั้น

ในการพิจารณาจัดกลุ่มลูกหนี้ใด ๆ รวมกันเป็นลูกหนี้ในโครงการหนึ่งโครงการใด หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน ให้สถาบันการเงินพิจารณาฐานะการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มลูกหนี้ว่ามีความเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด (financial interdependence) จนเสมือนเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการให้สินเชื่อแก่บุคคลเดียวกัน (single risk) กล่าวคือ หากฐานะทางการเงินของลูกหนี้รายหนึ่งเกิดความเสียหาย จะส่งผลกระทบให้ลูกหนี้อีกรายหนึ่งเกิดความเสียหายด้านฐานะการเงินตามไปด้วยจนกระทั่งไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่สถาบันการเงิน

ทั้งนี้ สถาบันการเงินมิได้ถูกจำกัดให้ต้องยึดถือแนวทางพิจารณาดังที่ยกมาข้างต้นเพียงเท่านั้น สถาบันการเงินอาจมีแนวนโยบายปฏิบัติเพิ่มเติมจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้เป็นแนวทาง เพื่อให้การติดตามและบริหารการกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิตมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับสถาบันการเงิน

ธนาคาร.....

รายงานการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อกับคู่ค้าที่เป็นบริษัทเงินทุน ธนาคารพาณิชย์ในและต่างประเทศ
สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นในและต่างประเทศ ธนาคารเพื่อการพัฒนาแบบพหุภาคีที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

ณ วันที่.....

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ชื่อลูกหนี้	รหัสลูกหนี้	รายละเอียดการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่ มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ	วงเงิน	ยอดคงค้าง	ร้อยละของ วงเงินต่อ เงินกองทุน
			รวม			

เงินกองทุนมีจำนวน.....ล้านบาท

วงเงินรวมทั้งสิ้นคิดเป็น.....เท่าของเงินกองทุน

ขอรับรองว่ารายงานนี้เป็นจริงและถูกต้อง

.....ลายมือชื่อผู้รับมอบอำนาจ.....

(.....)

.....ตำแหน่ง.....